

UNED SÉNIOR

A UNED-SENIOR NO CENTRO ASOCIADO DA CORUÑA.

Introducción

O Centro Asociado UNED-A Coruña incorporouse en setembro de 2008 ao programa experimental UNED-Senior. Fíxoo en colaboración co Consello de Anciáns de Xestoso-Cambás, unha institución veterana na realización de actividades orientadas á participación, formación e visibilización das persoas maiores, en virtude dun convenio subscrito en novembro de 2008.

O Consello de Anciáns de Xestoso-Cambás foi o primeiro Consello de Anciáns legalmente constituído en España, en abril do ano 2000, reivindicando o valor, a consideración, a comprensión e o respecto para as persoas de maior idade da nosa sociedade, grupo maioritario no rural galego e, por suposto, tamén na súa contorna máis directa (municipio de Monfero).

Desde facía tempo, o Consello de Anciáns de Xestoso-Cambás vén buscando un achegamento da Universidade á contorna rural, como vía de dinamización do rural galego e aposta pola formación nunha contorna tradicionalmente desvinculada da Universidade, un dos motores de desenvolvemento social máis potentes.

A experiencia naceu a consecuencia da confluencia de varios factores: a demanda do Consello de Anciáns de Xestoso dun achegamento da Universidade ao medio rural (incluso defendendo a necesidade de crear unha ?Universidade rural?); a experiencia previa de colaboración entre o Consello de Anciáns de Xestoso e a Asociación de Mulleres Rurais de Xestoso co Centro Asociado da UNED da Coruña para a realización dun curso de coidadores de anciáns que viña desenvolvéndose con certo éxito; por último, a implantación na UNED do programa UNED Sénior, que ofreceu un marco institucional e normativo no que encadrar o proxecto.

O programa púxose en marcha a través dun convenio entre o Centro Asociado da Coruña e o Consello de Anciáns de Xestoso-Cambás, no que se fixaba o marco básico de colaboración entre ambas as entidades para o desenvolvemento da experiencia. Desde o primeiro momento, tendo en conta que o Consello de Anciáns integra a persoas dunha área xeográfica rural ampla e dispersa (que abarca seis municipios limítrofes, pertencentes ás provincias da Coruña e Lugo) buscou a complicitade e colaboración deses Concellos, cos que se mantiveron reunións preliminares para explicarlles o proxecto e implicarlles no mesmo.

Sempre dentro do marco xeral establecido pola UNED, pero facendo uso da flexibilidade que este programa experimental ha adoptado como un dos seus principios reitores, a UNED-Senior da Coruña presenta certas particularidades en relación ás propostas desenvolvidas por outros Centros Asociados.

Centro Universitario UNED-A Coruña

O programa desenvólvese vinculado á contorna rural galego. As clases non se desenvolven no Centro Asociado UNED-A Coruña (con sedes nas cidades da Coruña e Ferrol), senón que se desprazan ao ámbito rural para dar cobertura a unha necesidade formativa específica, á que non daban resposta, ata agora, as Universidades presenciais.

Evítase, desta forma, o solapamento de ofertas similares a un mesmo público demandante, xa que a Universidade dá Coruña satisfai a demanda de programas universitarios para maiores existentes nas cidades da Coruña e Ferrol.

Co programa colaboraron activamente distintas administracións públicas de ámbito local e outras entidades. Dado que o ámbito natural de influencia do Consello de Anciáns de Xestoso-Cambás comprende unha área xeográfica asentada en varios municipios (Monfero, Guitiriz, Paderne, Aranga, Irixoa, e Xermade, fundamentalmente), solicitouse a colaboración dos Concellos tanto para a difusión e publicidade da iniciativa como para o seu financiamento. A resposta foi notable: os contactos realizados han frutificado ata o punto de que en dous municipios (Paderne e Guitiriz) reuníronse alumnos suficientes para formar grupos estables específicos, ademais do grupo orixinariamente exposto de Xestoso-Cambás. No caso de Paderne, ademais, foi notoria a implicación do Consello de Maiores. Tamén se contou co apoio dos Consellos de Maiores de Momán e Labrada.

Os Concellos mencionados, en maior ou menor medida, colaboraron economicamente co programa, nalgúns casos subscribindo convenios de colaboración para o mesmo co Consello de Anciáns de Xestoso-Cambás, ou mediante acordos dos seus Plenos respectivos. Contouse tamén, por segundo ano consecutivo, co apoio económico da Consellería de Traballo e Benestar da Xunta de Galicia, que subscribiu convenio de colaboración. Así mesmo, contouse con axudas puntuais doutras Administracións Públicas (Deputación da Coruña, Deputación de Lugo), plasmadas fundamentalmente no apoio institucional na iniciativa e na participación dalgúns expertos como titores responsables de materias ou como expertos colaboradores.

No curso 2013-2014 incorporouse ao programa, mediante subscrición de convenio específico, o Concello de Rianxo. No curso 2014-2015 incorporouse tamén o Concello de Lousame.

As particulares características do medio rural no que se realiza o programa, determinan algunhas características distintivas do alumnado e da metodoloxía desenvolvida, que se expoñerán posteriormente.

Oferta educativa

A oferta educativa da UNED-SENIOR no Centro Asociado da Coruña para o curso 2015-2016 respondeu, fundamentalmente, aos intereses dos potenciais alumnos, destacando especialmente as relacionadas coa saúde. As materias ofertadas son as seguintes:

Bloque I: Aprender a envellecer.

- Cociñando Recursos. Conservación de alimentos (primeiro cuadrimestre).
- Fotografía Dixital. Iniciación (primeiro cuadrimestre).
- Saúde Pública e Envellecemento I (primeiro cuadrimestre).
- Saúde Pública e Envellecemento II (segundo cuadrimestre).
- Recuperando o Monte II (segundo cuadrimestre)

Bloque II: Cursos instrumentais.

- Cinema I (primeiro cuadrimestre).
- Historia da arte e Patrimonio Artístico (primeiro cuadrimestre).
- Cultura musical de Galicia (primeiro cuadrimestre).
- Recuperando o Monte (primeiro cuadrimestre).
- Historia da arte e Patrimonio Artístico II (segundo cuadrimestre).
- Cultura musical de Galicia II (segundo cuadrimestre).

Bloque III: Cultura xeral e divulgación científica

- Actividade física. Incidencia na saúde (primeiro cuadrimestre).
- Actividade física a través da música (primeiro cuadrimestre).
- Agroecoloxía e saberes agrícolas (primeiro cuadrimestre).
- Informática básica (primeiro cuadrimestre).
- Informática III (primeiro cuadrimestre).

Centro Universitario UNED-A Coruña

- Informática. Nivel Intermedio I (primeiro cuadrimestre).
- Saúde pública e Envellecemento I (primeiro cuadrimestre)
- Saúde pública e Envellecemento II (segundo cuadrimestre)
- *Actividad física a través de la música II* (segundo cuadrimestre).
- *Actividade física. Incidencia na saúde* (segundo cuadrimestre).
- *Cociñando Recursos II* (segundo cuadrimestre).
- *Cinema II* (segundo cuadrimestre).
- *Agroecoloxía e saberes agrícolas II* (segundo cuadrimestre).
- *Informática Básica II* (segundo cuadrimestre).
- *Informática. Nivel Intermedio II* (segundo cuadrimestre).
- *Informática IV* (segundo cuadrimestre).

Sedes

A afluencia de alumnos determina a necesidade de formar varios grupos, situados en localidades diferentes, para facilitar aos alumnos a asistencia ás clases sen forzar grandes desprazamentos, tendo en conta da dispersión característica da contorna xeográfica abarcada.

A continuación indícanse os grupos constituídos para cada unha das materias:

- Cociñando Recursos. Conservación de alimentos (primeiro cuadrimestre):
  - *Grupo de Rianxo, con sede no Auditorio.*
- Fotografía Dixital. Iniciación (primeiro cuadrimestre):
  - *Grupo de Rianxo, con sede no Auditorio.*

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

- Saúde Pública e envelhecimento I (primeiro cuadrimestre):
  - *Grupo de Paderne, con sede no Centro de Maiores de Paderne.*
  - *Grupo de Momán, con sede na Escola Unitaria.*
- Actividade física a través da música (primeiro cuadrimestre) e Actividade física a través da música II (segundo cuadrimestre):
  - *Grupo de Paderne, con sede no Centro de Maiores de Paderne.*
- Agroecoloxía e saberes agrícolas (primeiro cuadrimestre) e Agroecoloxía e saberes agrícolas II (segundo cuadrimestre):
  - *Grupo de Rianxo, con sede no Auditorio.*
- Historia da arte e Patrimonio artístico (primeiro cuadrimestre) e Historia da arte e Patrimonio Artístico II (segundo cuadrimestre): con clases impartidas a través de visitas a fundacións, museo, casas museo ou bens de interese histórico, artístico, natural ou cultural.
- Cultura musical de Galicia (primeiro cuadrimestre) e Cultura musical de Galicia II (segundo cuadrimestre):
  - *Grupo de Momán, con sede na Escola Unitaria.*
  - *Grupo de Paderne, con sede no Centro de Maiores.*
  - *Grupo de Guitiriz, con sede na Escola de Música.*
  - *Grupo de Rianxo, con sede no Auditorio.*
- Actividade física. Incidencia na saúde (primeiro cuadrimestre) e Actividade física. Incidencia na saúde II (segundo cuadrimestre):
  - *Grupo de Alto Xestoso (Monfero), con sede na Escola Unitaria de Alto Xestoso.*
- Informática básica (primeiro cuadrimestre) e Informática básica II (segundo cuadrimestre):
  - *Grupo de Rianxo, con sede no Auditorio.*

Centro Universitario UNED-A Coruña

- Informática III (primeiro cuadrimestre) e Informática IV (segundo cuadrimestre):
  - *Grupo de Momán, con sede na Escola Unitaria.*
  - *Grupo de Paderne, con sede no Telecentro.*
  - *Grupo de Guitiriz, con sede no Telecentro.*
  - *Grupo de Monfero, con sede na casa reitoral de Val de Xestoso.*
- Cinema I (primeiro cuadrimestre) e Cinema II (segundo cuadrimestre):
  - *Grupo de Guitiriz, con sede non Telecentro. Cultura musical de Galicia I (primeiro cuadrimestre) e Cultura musical de Galicia II (segundo cuadrimestre):*
  - *Grupo de Rianxo, con sede na sala de informática do Auditorio.*
  - *Grupo de Momán, con sede na Escola Unitaria.*
  - *Grupo de Paderne, con sede no Telecentro.*
  - *Grupo de Guitiriz, con sede no Telecentro.*
- Recuperando o monte (primeiro cuadrimestre) e Recuperando o Monte II (segundo cuadrimestre):
  - *Grupo de Lousame, con sede en TouxoSoutos.*

Profesorado

O profesorado da UNED-Senior da Coruña, seleccionado atendendo á idoneidade da súa formación e experiencia profesional en relación coa materia para impartir, e tendo en conta tamén a súa experiencia e contacto con persoas maiores (especialmente como docentes) foi no curso 2015/2016 o seguinte:

- D. Marcelino Mosquera Pena. Médico. Especialista en Xeriatría.

Materias que impartiu: Saúde pública e envellecemento I, Actividade Física. Incidencia na saúde (para todos os grupos).

Centro Universitario UNED-A Coruña

- D^a. Marian Sánchez Rodríguez. ATS.

Materias que impartiu: Saúde pública e envellecemento I, Actividade Física. Incidencia na saúde (para todos os grupos).

- D^a. Silvia Cerame Pérez. Enfermeira. Fundadora das clínicas privadas ?Silvia Cerame?, coa especialidade de curas e cicatrización. Fundadora do Centro Multidisciplinar de Úlceras Crónicas (CMUC).

Materias que impartiu: Actividade física a través da música I, Actividade física a través da música II (para todos os grupos).

- D^a. Marta Carballeira Pérez. Licenciada en Filoloxía Hispánica. Profesora Tics adaptadas á educación.

Materias que impartiu: Introducción á informática III; Informática IV, en ambos os casos para os grupos de Momán, Guitiriz, Monfero e Paderne.

- D^a. Marta Pacín Trevín. Diplomada en Maxisterio, especialidade en Educación Musical.

Materias que impartiu: Cultura musical de Galicia e Cultura musical de Galicia II para todos os grupos.

- D. Francisco Javier García Canto. Profesor das Escolas Municipais de Música de Meira e Guitiriz.

Materias que impartiu: Cultura musical de Galicia e Cultura musical de Galicia II para todos os grupos.

- D. Felipe Senén López Gómez. Técnico en Xestión Cultural e Museólogo da Deputación da Coruña.

Materias que impartiu: Historia da arte e Patrimonio artístico, Historia da arte e Patrimonio artístico II. Para todos os grupos.

- D. José Luis Dopico Orjais. Profesor de música no CEP Xosé María Brea Segade de Rianxo. Profesor do curso de posgrao en especialización en música tradicional da USC. Autor de diversas obras sobre o cancionero popular galego.

Materias que impartiu: Cultura musical de Galicia e Cultura musical de Galicia III para o grupo de Rianxo.

Centro Universitario UNED-A Coruña

- D^a. María del Carmen Freire Cruces. Produtora e cotitular de explotación-herto frutícola ecolóxica. Formadora especializada en horticultura ecolóxica para diversos concellos, empresas e institucións desde o ano 1990. Redactora ou corredactora e dinamizadora de diversos proxectos de desenvolvemento sustentable en diversas comarcas de Galicia (proxecto "Amorodo. Agricultura sustentable", para a Deputación da Coruña e os concellos de Ames, Rois, Dodro e Brión.

Materias que impartiu: Cociñando recursos. Conservación de alimentos; Cociñando recursos II; Agroecoloxía e saberes agrícolas; Agroecoloxía e saberes agrícolas II; Recuperando o monte; Recuperando o monte II para o grupo de Rianxo e Lousame.

- D. Rubén Liste Pérez. Técnico en realización audiovisual e espectáculos.

Materias que impartiu: Fotografía dixital. Iniciación en Rianxo.

- D. Breixo Chairó Caldeiro. Director de cinema e guionista.

Materias que imparte: Cinema I; Cinema II en Guitiriz.

- D. Xavier Piñeiro Neira. ?Produccion Audiovisual, Radio e Espectáculos.

Materias que imparte: Cinema I; Cinema II en Guitiriz.

- D. Diego Rodríguez Gey. Deseño Web, informática e Responsive Design.

Materias que imparte: Informática básica I e Informática básica II en Rianxo.

Xunto a estes profesores titores, contouse coa colaboración puntual de numerosos expertos que impartiron conferencias ou seminarios, que se detallan nun apartado posterior.

Coordinación

D. Luís Anxo Rodríguez Patiño. Licenciado en Dereito pola Universidade da Coruña. Diplomado en Criminoloxía pola Universidade de Santiago de Compostela. Licenciado en Dereito Canónico pola Universidade Pontificia de Salamanca. Licenciado en Ciencias Políticas pola UNED. Avogado en exercicio.

Dada a súa distancia xeográfica ao resto das sedes, nos grupos de Rianxo e Lousame contouse coa colaboración de varios delegados que coordinaron a implantación do programa:

Rianxo:

D. Miguel Somoza Rodríguez. Profesor do Departamento de Historia da Educación e Educación Comparada da UNED.

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

D. Antón Vilariño. Profesor de Literatura Galega no IES Féliz Muriel de Rianxo.

Lousame:

D^a. María Teresa Villaverde Pais. Alcaldesa de Lousame.

D^a. Carme Freire Cruces. Representante da Asociación para ou desenvolvemento rural e labrego Maisdetres.

Alumnado

O programa UNED-Senior desenvolvido no Centro Asociado da Coruña tivo un total de 294 alumnos (un 12,21% máis que o ano anterior) que formalizaron 668 matrículas, coa seguinte distribución: 349 matrículas de alumnos no primeiro cuadrimestre do curso 2015/2016; e outras 319 matrículas de alumnos, no segundo cuadrimestre. Como mostran as cifras é habitual, que moitos estudantes matricúlense en ambos os cuadrimestres. Estes datos converten ao programa Sénior do Centro Asociado UNED-A Coruña no segundo de España por número de alumnos, só por detrás do Centro de Madrid.

A media de materias nas que se matricula cada alumno sitúase ao redor de 2,27 en cada cuadrimestre. Algúns dos trazos máis definitorios deste alumnado son os seguintes:

Distribución do alumnado por materias:

- Actividade física a través da música (primeiro cuadrimestre): 23 alumnos (grupo de Paderne).
- Actividade física a través da música II (segundo cuadrimestre): 23 alumnos (grupo de Paderne).
- Actividade física. Incidencia na saúde (primeiro cuadrimestre): 10 alumnos (grupo de Alto Xestoso).
- Actividade física. Incidencia na saúde (segundo cuadrimestre): 9 alumnos (grupo de Alto Xestoso).
- Cultura musical de Galicia (primeiro cuadrimestre): 81 alumnos (18 no grupo de Momán, 35 no grupo de Paderne, 15 no grupo de Guitiriz e 13 no grupo de Rianxo).
- Historia da arte e Patrimonio artístico (primeiro cuadrimestre): 74 matriculados.

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@a-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

- Agroecoloxía e saberes agrícolas (primeiro cuadrimestre): 15 matriculados (15 matriculados grupo de Rianxo).
- Informática III (primeiro cuadrimestre): 32 matriculados (10 no grupo de Paderne, 12 no grupo de Guitiriz e 10 no grupo de Momán).
- Informática básica (primeiro cuadrimestre): 14 matriculados (14 matriculados grupo de Rianxo).
- Informática. Nivel Intermedio I (primeiro cuadrimestre): 7 matriculados (grupo de Rianxo).
- Saúde pública e envellecemento I (primeiro cuadrimestre): 42 alumnos (11 no grupo de Paderne, 31 en grupo de Momán).
- Saúde Pública e envellecemento II (segundo cuadrimestre): 29 matrículas (grupo de Momán).
- Recuperando o monte (primeiro cuadrimestre): 6 matrículas (grupo de Lousame).
- Recuperando o monte II (segundo cuadrimestre): 10 matrículas (grupo de Lousame).
- Fotografía Dixital. Iniciación (primeiro cuadrimestre): 10 matriculados (grupo de Rianxo).
- Cinema I (primeiro cuadrimestre): 10 matrículas (grupo de Guitiriz).
- Cociñando recursos. Conservación de alimentos (primeiro cuadrimestre): 25 matrículas (grupo de Rianxo).
- Agroecoloxía e saberes agrícolas II(segundo cuadrimestre): 13 matriculados (13 no grupo de Rianxo).
- Informática IV (segundo cuadrimestre): 29 matriculados (10 no grupo de Guitiriz, 12 no grupo de Momán, 7 no grupo de Paderne).
- Informática básica II (segundo cuadrimestre): 10 alumnos (10 no grupo de Rianxo).
- Cultura musical de Galicia II (segundo cuadrimestre): 81 alumnos (20 no grupo de Momán, 34 no grupo de Paderne, 14 no grupo de Guitiriz, 13 no grupo de Rianxo).

Centro Universitario UNED-A Coruña

- Historia a arte e Patrimonio artístico II (segundo cuadrimestre): 71 matriculados.
- Cociñando recursos II (segundo cuadrimestre): 13 matrículas (grupo de Rianxo).
- Cinema II (segundo cuadrimestre): 9 matrículas (grupo de Guitiriz).

Distribución por sedes:

- Alto Xestoso-Momán (área xeográfica similar): 69 matrículas no primeiro cuadrimestre e 68 no segundo cuadrimestre.
- Guitiriz: 36 matrículas no primeiro cuadrimestre e 35 matrículas no segundo cuadrimestre.
- Paderne: 79 matrículas no primeiro cuadrimestre e 75 matrículas no segundo cuadrimestre.
- Rianxo: 71 matrículas no primeiro cuadrimestre e 60 matrículas no segundo cuadrimestre.

Distribución de alumnos por sexo:

- Mulleres: 54,61 %.
- Homes: 45,39 %.

Distribución por tramos de idade:

- 55-65 anos: 42,52 %.
- 66-70 anos: 19,05 %.
- 71-80 anos: 29,59 %.
- Máis de 80 anos: 8,84 %.

Participación do alumnado en asociacións de diversa índole:

Aproximadamente un 85 % dos alumnos participan en asociacións de diversa índole, destacando os Consellos de Anciáns (Xestoso-Cambás e Paderne), e as de índole relixiosa e deportiva.

Destes e outros datos pode deducirse o seguinte perfil do alumno da UNED-Senior do Centro Asociado da Coruña:

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@a-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

- Case o 38 % do alumnado (un 38,43 %, para ser exactos) supera os 70 anos, idade moi superior á habitual noutros programas universitarios para maiores e superior tamén á media do programa UNED Sénior a nivel nacional, no que a franxa de idade con maior presenza está entre 61 e 65 anos (con porcentaxe de 32 %) e os maiores de 70 anos suman só un 13 %.
- Son alumnos procedentes do medio rural, maioritariamente habitantes de núcleos de menos de 2.000 habitantes e xeograficamente dispersos, o cal dificulta, a priori, a socialización.
- Con todo, son alumnos cun elevado índice de participación en asociacións e actividades diversas, fundamentalmente en Consellos de Anciáns e de Maiores (partindo do propio Consello de Anciáns de Xestoso-Cambás, que, non debe esquecerse, leva anos tentando romper coa tradicional concepción pasiva e sumisa do maior).
- Hai un maior equilibrio na participación no programa entre homes e mulleres (próxima ao 50 %) en relación co que adoita ser habitual nos programas universitarios para maiores, onde a participación feminina adoita ser superior. Exemplo diso é que no programa Sénior da UNED, a nivel nacional, predominan as mulleres co 63,20 %.
- O alumnado está moi motivado a aprender, pero rexeita un papel pasivo no ensino e desexa que os seus coñecementos e experiencia previa sexan recoñecidos e utilizados como punto de partida da mesma.
- Predominan os alumnos que só cursaron estudos primarios, aínda que, en termos xerais, apréciase unha gran heteroxeneidade nos niveis educativos e culturais, factor a ter moi en conta á hora de deseñar os contidos educativos e aplicar as metodoloxías docentes.

Metodoloxía. Algunhas particularidades.

Á vista do perfil do alumnado, considerouse oportuno adoptar as seguintes medidas metodolóxicas:

- Adaptación dos contidos docentes propostos nas guías didácticas ás particularidades dos grupos de alumnos (idade, nivel de estudos previos, intereses, experiencias previas)
- Optar por unha metodoloxía que favoreza partir dos coñecementos previos dos alumnos, o intercambio de opinións e a aplicación á vida diaria dos coñecementos adquiridos.

- Favorecer o contacto interpersonal e o coñecemento doutras realidades para paliar o illamento propio do medio rural. Por iso é polo que as clases teóricas nos locais habilitados inicialmente complementáronse con numerosas actividades culturais directamente vinculadas ao contido das materias pero que se realizaban fóra das aulas. En liña co anterior, aínda que corresponde a un ou dous titores a atención e seguimento de cada materia, procurouse que os alumnos vexan complementada a exposición dos contidos docentes con monográficos impartidos por expertos na materia que, en moitos casos, realizábanse en lugares distintos da aula. Trátase así de vincular os contidos docentes das materias con actividades e/ou medidas que se estean vivindo na contorna xeográfica e social dos alumnos, favorecendo a reversión dos coñecementos adquiridos á sociedade. Neste sentido, xerouse unha dinámica de diálogo e retroalimentación cos Concellos e outras entidades que tamén desenvolven accións relacionadas coas materias impartidas na UNED-Senior.

Organización e actividades da UNED-Senior da Coruña. Curso 2015/2016

UNED SENIOR CURSO 2015/2016 - 1º CUATRIMESTRE					
PADERNE (5 asignaturas)					
ASIGNATURA	FECHA E HORA	LUGAR	DOCENTE/S	CALENDARIO DAS CLASES	NÚMERO ALUMNOS/AS
Saúde Pública e Envellecemento I	Xoves 19:30/21:30	Centro de Maiores de Paderne	Marcelino Mosquera Pena Marian Sánchez Rodríguez	Outubro 2015: 1-8-11-22-29 Novembro 2015: 5-12-19-26 Decembro 2015: 3-10-17 Xaneiro 2016: 14-21-28	11
Informática III	Mércores 17:30/19:30	Telecentro de Paderne	Marta Carballeira Pérez	Outubro 2015: 7-14-21-28 Novembro 2015: 4-11-18-25 Decembro 2015: 2-9-16 Xaneiro 2016: 13-20-27 Febrero 2016: 3	10
Cultura Musical da Galicia I	Mércores 15:00/17:00	Centro de Mayores de Paderne	Francisco Javier García Canto Marta Pacín	Outubro 2015: 7-14-21-28 Novembro 2015: 4-11-18-25	35

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
 Tfno. 981 14 50 51
 Fax: 981 14 59 60
 info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
 Tfno. 981 36 40 26
 Fax: 981 36 49 88
 info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

			Trevín	Decembro 2015: 2-9-16 Xaneiro 2016: 13-20-27 Febrero 2016: 3	
Actividade Física a través da música I	Xoves 17:00/19:00	Centro de Mayores de Paderne	Silvia Cerame Pérez	Outubro 2015: 1-8-11-22-29 Novembro 2015: 5-12-19-26 Decembro 2015: 3-10-17 Xaneiro 2016: 14-21-28	23
Historia do Arte e Patrimonio Artístico I	Martes 10:00/19:00	Excursione	Felipe Senén López Gómez	Outubro 2015: 6-13-20-27 Novembro 2015: 3-10-17-24 Decembro 2015: 1-15 Xaneiro 2016: 12-19-26 Febreiro 2016: 2-9	23
					TOTAL: 102

**UNED SENIOR CURSO 2015/2016 - 2º CUATRIMESTRE
PADERNE (5 asignaturas)**

ASIGNATURA	FECHA Y HORA	LUGAR	DOCENTE/S	CALENDARIO DE CLASES	NÚMERO ALUMNOS/AS
Salúde Pública e Envellecemento II	Xoves 19:30/21:30	Centro de Mayores de Paderne	Marcelino Mosquera Pena Marian Sánchez Rodríguez	Febreiro 2016: 4-11-18-25 Marzo 2016: 3- 10-17-31 Abril 2016: 7- 14-21-28 Maio 2016: 5- 12-19	11
Informática IV	Mércres 17:30/19:30	Telecentro de Paderne	Marta Carballeira Pérez	Febreiro 2016: 10-17-24 Marzo 2016: 2- 9-16-30 Abril 2016: 6- 13-20-27 Maio 2016: 4- 11-18-25	17
Cultura Musical da	Mércres	Centro de	Francisco	Febreiro 2016:	

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

Galicia II	15:00/17:00	Mayores de Paderne	Javier García Canto Marta Pacín Trevín	10-17-24 Marzo 2016: 2-9-16-30 Abril 2016: 6-13-20-27 Maio 2016: 4-11-18-25	34
Actividade Física a través da música II	Xoves 17:00/19:00	Centro de Mayores de Paderne	Silvia Cerame Pérez	Febreiro 2016: 4-11-18-25 Marzo 2016: 3-10-17-31 Abril 2016: 7-14-21-28 Maio 2016: 5-12-19	23
Historia da Arte e Patrimonio Artístico I	Martes 10:00/19:00	Excursiones	Felipe Senén López Gómez	Febreiro 2016: 16-23 Marzo 2016: 1-8-15-29 Abril 2016: 5-12-19-26 Maio 2016: 3-10-24-31 Xunio 2016: 7	23
					TOTAL: 98

**UNED SENIOR CURSO 2015/2016 - 1º CUATRIMESTRE
MOMÁN (XERMADE) - MONFERO (XESTOSO) (5 asignaturas)**

ASIGNATURA	FECHA Y HORA	LUGAR	DOCENTE/S	CALENDARIO DE CLASES	NÚMERO ALUMNOS/AS
Saúde Pública e Envellecemento I	Xoves 16:00/18:00	Escola Unitaria de Momán	Marcelino Mosquera Pena Marian Sánchez Rodríguez	Outubro 2015: 1-8-11-22-29 Novembro 2015: 5-12-19-26 Decembro 2015: 3-10-17 Xaneiro 2016: 14-21-28	29
Cultura Musical da Galicia I	Luns 15:00/17:00	Escola Unitaria de Momán	Francisco Javier García Canto Marta Pacín Trevín	Outubro 2015: 12-19-26 Novembro 2015: 2-9-16-23-30 Decembro 2015: 7-14 Xaneiro 2016:	20

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

				11-18-25 Febreiro 2016: 1-8	
Informática III	Mércores 15:00/17:00	Escola Unitaria de Momán	Marta Carballeira Pérez	Outubro 2015: 7-14-21-28 Novembro 2015: 4-11-18-25 Decembro 2015: 2-9-16 Xaneiro 2016: 13-20-27 Febreiro 2016: 3	10
Actividade física e incidencia na Saúde I	Sábados 11:00/13:00	Aula de Alto Xestoso	Marcelino Mosquera Pena Marian Sánchez Rodríguez	Outubro 2015: 3-10-17-24-31 Novembro 2015: 7-14-21-28 Decembro 2015: 19-26 Xaneiro 2016: 9-16-23-30	10
Historia do Arte e Patrimonio Artístico I	Martes 10:00/19:00	Excursions	Felipe Senén López Gómez	Outubro 2015: 6-13-20-27 Novembro 2015: 3-10-17-24 Decembro 2015: 1-15 Xaneiro 2016: 12-19-26 Febreiro: 2-9	51
					TOTAL: 120

**UNED SENIOR CURSO 2015/2016 - 2º CUATRIMESTRE
MOMÁN (XERMADE) - MONFERO (XESTOSO) (5 asignaturas)**

ASIGNATURA	FECHA Y HORA	LUGAR	DOCENTE/S	CALENDARIO DE CLASES	NÚMERO ALUMNOS/AS
Salúde Pública e Envellecemento II	Xoves 16:00/18:00	Escola Unitaria de Momán	Marcelino Mosquera Pena Marian Sánchez Rodríguez	Febreiro 2016: 4-11-18-25 Marzo 2016: 3-10-17-31 Abril 2016: 7-14-21-28 Maio 2016: 5-12-19	29
Cultura Musical da	Luns	Escola	Francisco Javier	Febreiro 2016:	

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

Galicia II	15:00/17:00	Unitaria de Momán	García Canto Marta Pacín Trevín	15-22-29 Marzo 2016: 7-14-21-28 Abril 2016: 4-11-18-25 Maio 2016: 2-9-16-23	20
Informática VI	Mércores 15:00/17:00	Escola Unitaria de Momán	Marta Carballeira Pérez	Febreiro 2016: 10-17-24 Marzo 2016: 2-9-16-30 Abril 2016: 6-13-20-27 Maio 2016: 4-11-18-25	10
Actividade física Incidencia na Saúde II	Sábados 11:00/13:00	Aula de Alto Xestoso	Marcelino Mosquera Pena Marian Sánchez Rodríguez	Febreiro 2016: 6-13-20-27 Marzo 2016: 5-12-19 Abril 2016: 2-9-16-23-30 Maio 2016: 7-14-21	9
Historia do Arte e Património Artístico II	Martes 10:00/19:00	Excursions	Felipe Senén López Gómez	Febreiro 2016: 16-23 Marzo 2016: 1-8-15-29 Abril 2016: 5-12-19-26 Maio 2016: 3-10-24-31 Xunio 2016: 7	48
					TOTAL: 116

**UNED SENIOR CURSO 2015/2016 - 1º CUATRIMESTRE
GUITIRIZ (3 asignaturas)**

ASIGNATURA	FECHA Y HORA	LUGAR	DOCENTE/S	CALENDARIO DE CLASES	NÚMERO ALUMNOS/AS
Cinema I	Martes 16:30/17:30	Casa Habanera	Breixo Llano Xavier Piñeiro	Outubro 2015: 6-13-20-27 Novembro 2015: 3-10-17-24 Decembro 2015: 1-15	10

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

				Xaneiro 2016: 12-19-26 Febreiro: 2-9	
Informática III	Martes 16:00/18:00	Telecentro Aula Cemit	Marta Carballeira Pérez	Outubro 2015: 6-13-20-27 Novembro 2015: 3-10-17-24 Decembro 2015: 1-15 Xaneiro 2016: 12-19-26 Febreiro: 2-9	12
Cultura Musical da Galicia I	Martes 18:00/20:00	Aula de música de Guitiriz	Francisco Javier García Canto Marta Pacín Trevín	Outubro 2015: 6-13-20-27 Novembro 2015: 3-10-17-24 Decembro 2015: 1-15 Xaneiro 2016: 12-19-26 Febreiro: 2-9	15
					TOTAL: 37

**UNED SENIOR CURSO 2015/2016 - 2º CUATRIMESTRE
GUITIRIZ (3 asignaturas)**

ASIGNATURA	FECHA Y HORA	LUGAR	DOCENTE/S	CALENDARIO DE CLASES	NÚMERO ALUMNOS/AS
Cinema I	Martes 16:30/17:30	Casa Habanera	Breixo Llano Xavier Piñeiro	Febreiro 2016: 16-23 Marzo 2016: 1-8-15-29 Abril 2016: 5-12-19-26 Maio 2016: 3-10-24-31 Xunio 2016: 7	9
Informática III	Martes 16:00/18:00	Telecentro Aula Cemit	Marta Carballeira Pérez	Febreiro 2016: 16-23 Marzo 2016: 1-8-15-29 Abril 2016: 5-12-19-26 Maio 2016: 3-10-	12

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

				24-31 Xunio 2016: 7	
Cultura Musical da Galicia I	Martes 18:00/20:00	Aula de música de Guitiriz	Francisco Javier García Canto Marta Pacín Trevín	Febreiro 2016: 16-23 Marzo 2016: 1-8-15-29 Abril 2016: 5-12-19-26 Maio 2016: 3-10-24-31 Xunio 2016: 7	14
					TOTAL: 35

UNED SENIOR CURSO 2015/2016 - 1º CUATRIMESTRE RIANXO (6 asignaturas)					
ASIGNATURA	FECHA Y HORA	LUGAR	DOCENTE/S	CALENDARIO DE CLASES	NÚMERO ALUMNOS/AS
Informática - nivel iniciación - Básica I	Mércores 16:00/18:00	Auditorio de Rianxo	Diego Rodríguez	Outubro 2015: 7-14-21-28 Novembro 2015: 4-11-18-25 Decembro 2015: 2-9-16 Xaneiro 2016: 13-20-27 Febreiro 2016: 3	14
Informática - nivel Intermedio I	Mércores 18:30/20:30	Auditorio de Rianxo	Diego Rodríguez	Outubro 2015: 7-14-21-28 Novembro 2015: 4-11-18-25 Decembro 2015: 2-9-16 Xaneiro 2016: 13-20-27 Febreiro 2016: 3	7
Cociñando Recursos I (Conservación dos alimentos)	Luns 18:30/20:30	Auditorio de Rianxo	Carme Freire Cruces	Outubro 2015: 12-19-26 Novembro 2015: 2-9-16-23-30 Decembro 2015: 7-14 Xaneiro 2016: 11-	25

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

				18-25 Febreiro 2016: 1-8	
Cultura Musical da Galicia I	Mércores 18:30/20:30	Auditorio de Rianxo	José Luis do Pico Orjais	Outubro 2015: 7-14-21-28 Novembro 2015: 4-11-18-25 Decembro 2015: 2-9-16 Xaneiro 2016: 13-20-27 Febreiro 2016: 3	13
Agroecoloxía e saberes agrícolas	Luns 16:00/18:00	Auditorio de Rianxo	Carme Freire Cruces	Outubro 2015: 12-19-26 Novembro 2015: 2-9-16-23-30 Decembro 2015: 7-14 Xaneiro 2016: 11-18-25 Febreiro 2016: 1-8	15
Fotografía Dixital. Iniciación	Martes 16:00/18:00	Auditorio de Rianxo	Rubén Liste Pérez	Outubro 2015: 6-13-20-27 Novembro 2015: 3-10-17-24 Decembro 2015: 1-15 Xaneiro 2016: 12-19-26 Febreiro 2016: 2-9	10
					TOTAL: 84

**UNED SENIOR CURSO 2015/2016 - 2º CUATRIMESTRE
RIANXO (5 asignaturas)**

ASIGNATURA	FECHA Y HORA	LUGAR	DOCENTE/S	CALENDARIO DE CLASES	NÚMERO ALUMNOS/AS
Informática - nivel iniciación - Básica II	Mércores 16:00/18:00	Auditorio de Rianxo	Diego Rodríguez	Febreiro 2016: 10-17-24 Marzo 2016: 2-9-16-30 Abril 2016: 6-13-20-27 Maio 2016: 4-11-18-25	10
Informática - nivel Intermedio II	Mércores 18:30/20:30	Auditorio de Rianxo	Diego Rodríguez	Febreiro 2016: 10-17-24 Marzo 2016: 2-9-	11

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

				16-30 Abril 2016: 6-13- 20-27 Maio 2016: 4-11- 18-25	
Cociñando Recursos II (Conservación dos alimentos)	Luns 18:30/20:30	Auditorio de Rianxo	Carme Freire Cruces	Febreiro 2016: 15-22-29 Marzo 2016: 7- 14-21-28 Abril 2016: 4-11- 18-25 Maio 2016: 2-9- 16-23	13
Cultura Musical da Galicia II	Mércores 18:30/20:30	Auditorio de Rianxo	José Luis do Pico Orjais	Febreiro 2016: 10-17-24 Marzo 2016: 2-9- 16-30 Abril 2016: 6-13- 20-27 Maio 2016: 4-11- 18-25	13
Agrocoloxía e saberes agrícolas	Luns 16:00/18:00	Auditorio de Rianxo	Carme Freire Cruces	Febreiro 2016: 15-22-29 Marzo 2016: 7- 14-21-28 Abril 2016: 4-11- 18-25 Maio 2016: 2-9- 16-23	13
					TOTAL: 60

**UNED SENIOR CURSO 2015/2016 - 1º CUATRIMESTRE
LOUSAME**

ASIGNATURA	FECHA Y HORA	LUGAR	DOCENTE/S	CALENDARIO DE CLASES	NÚMERO ALUMNOS/AS
Recuperando ó Monte I	Martes 18:30/20:30	Monasterio de San Xusto de Touxosoutos	Mª do Carme Freire Cruces	Outubro 2015: 6- 13-20-27 Novembro 2015: 3-10-17-24 Decembro 2015: 1-15 Xaneiro 2016: 12-19-26 Febreiro 2016: 2- 9	6

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

					TOTAL: 6

UNED SENIOR CURSO 2015/2016 - 2º CUATRIMESTRE LOUSAME					
ASIGNATURA	FECHA Y HORA	LUGAR	DOCENTE/S	CALENDARIO DE CLASES	NÚMERO ALUMNOS/AS
Recuperando ó Monte II	Martes 18:30/20:30	Monasterio de San Xusto de Touxosoutos	Mª do Carme Freire Cruces	Febreiro 2016: 16-23 Marzo 2016: 1-8-15-29 Abril 2016: 5-12-19-26 Maio 2016: 3-10-24-31 Xunio 2016: 7	10
					TOTAL: 10

*Cada unha das asignaturas impartidas consta de 15 sesións, cun total de 30 h. totais por asignatura/cuatrimestre.

Outras visitas e actividades complementarias desenvolvidas

Máis aló das actividades relacionadas anteriormente, todas elas directamente vinculadas cos contidos das materias cursados polos alumnos da UNED-Senior da Coruña, tentouse fomentar a participación dos estudantes en diversas saídas que, combinando lecer e formación, servisen de ocasión para a relación e a xeración de lazos, entre eles mesmos e entre eles e as comunidades da súa contorna. A continuación apúntanse algunhas das máis destacadas:

17/06/2016. Clausura do Curso Académico da UNED Senior

03/06/2016. Visita ao Centro de Día de Sada na Coruña.

01/06/2016. Visita á Illa de San Simón.

26/05/2016. Visita á Biblioteca Provincial da Coruña.

11/05/2016. Visita a Alcalá de Henares.

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

03/05/2016. Visita a Alacante.

25/04/2016. Visita ao Ideal Galego.

20/04/2016. Celebración do Día do Libro.

13/04/2016. Lembrando a Manuel María.

29/03/2016. Visita ao Museo Provincial de Pontevedra.

16/03/2016. Visita ao Centro Galego de Arte Contemporánea e o Panteón dos Galegos Ilustres

08/03/2016. Celebración do Día Internacional da muller traballadora.

08/03/2016. Visita á Colexiata de Santa María del Campo na Coruña.

25/02/2016. Visita á Comarca de Bergantiños.

17/02/2016. Visita ao Museo Militar da Coruña.

29/01/2016. Visita á Real Academia Galega.

20/01/2016. Visita a Sobrado dos Monxes, Mosteiro de Santa María de Sobrado.

14/01/2016. Visita á casa do escritor Xosé Neira Vilas, ao celebrarse 55 aniversario da publicación do libro "Memorias dun neno labrego".

20/11/2015. Xornada de conciencia sobre a Violencia de Xénero.

11/11/2015. Visita a Ourense.

05/11/2015. Visita á Real Academia Galega de Belas Artes.

20/10/2015. Inauguración do curso Sénior UNED A Coruña 2015/2016 en Guitiriz.

15/10/2015. Celebración do 15 de outubro, Día Internacional da muller rural.

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

07/10/2015. Visita a Lugo por mor da última clase de Historia da arte no Museo Provincial de Lugo.

02/10/2015. Visita ao Algarve portugués, a Sevilla e a Huelva.

23/09/2015. Especial homenaxe dos séniors UNED A Coruña á muller, polo Día Internacional contra a Explotación Sexual e o Tráfico de Mulleres, Nenas e Nenos.

Material audiovisual

Un dos resultados máis positivos do proxecto radica na crecente implicación dos alumnos do programa UNED Sénior coa dinamización sociocultural da súa contorna. Unha das mellores probas diso atópase no material audiovisual producido e protagonizado polos alumnos do programa que, á parte de servir de testemuño das actividades formativas e complementarias desenvolvidas na UNED Sénior, en moitos casos supuxo a realización de materiais que, polo seu interese sociolóxico ou antropolóxico utilizáronse con fins de investigación ou en actividades de educación interxeracional. Este material está dispoñible na web <http://seniorunedacoruna.blogspot.com.es/>.

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@a-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

TÍTULOS	DESCRIPCIÓN
“UNED Sénior Xestoso. Actividades curso 2010-2011”	Duración: 30 minutos. Cámara e postproducción: Antonio Río López. Producido por Vidario Producións Audioviasuales. Organizado e promovido por: UNED Sénior do Centro Asociado UNED-A Coruña e o Consello de Anciáns de Xestoso (Monfero). Patrocina: Concello de Monfero. Colabora: Deputación da Coruña Ano: 2011 Sinopse: documento gráfico que recolle as diversas actividades desenvolvidas polos alumnos do Programa UNED Sénior do Centro Asociado UNED-A Coruña nas distintas sedes dos municipios de Monfero, Xermade, Guitiriz e Paderne durante o curso 2010-2011.
“Reflexions sobre a igualdade”	Duración: 20 minutos Producido por Danga Danga Audiovisualues para a Asociación de mulleres do Campo de Cambás-Xestoso, coa colaboración da UNED Sénior da Coruña, e coa participación do Consello de Anciáns de Xestoso-Cambás e o Consello de Maiores de Momán-Paderne. Patrocinado polo Concello de Aranga, Ano: 2012 Sinopse: documental na que os alumnos do programa UNED-Sénior, tras cursar a materia ?Xénero?, realizan reflexións en primeira persoa sobre a igualdade entre homes e mulleres e os cambios sociais experimentados respecto diso desde a súa mocidade ata a actualidade.
“Xogos de nenos”	Duración: 41:14 minutos Autor: Marcos Nine Ano: 2013 Sinopse: A que xogabamos de nenos? As alumnas e alumnos do programa UNED Sénior da Coruña fan un exercicio de memoria e móstrannos cales eran os xogos cos que se entretiñan cando eran nenos. Desde zancos, o agocho, pasando pola corda ou a ?billarda?, da manode as alumnas e alumnos da UNED Sénior descubrimos o retrato dunha época na que ser neno era moito máis que pedir xoguetes: era unha parte da vida marcada polo enxeño.
Oficios no recordo (I y II)	Duración: 21:52 e 39:20 minutos, respectivamente. Dirección: Antonio Río López Producido por Vidario Producións Audiovisuais.

Centro Universitario UNED-A Coruña

	Sinopse: documental sobre vellos oficios que se atopan en vías de desaparición dentro do rural galego da man de alumnos do programa UNED Sénior da Coruña e membros do Consello de Anciáns de Xestoso (Monfero). Inclúense oficios como panadeiro, silbador, tejedora, zahorí, segador, etc..
"Aula da música"	Duración: 39:38 minutos. Autor: Marcos Nine Ano: 2013 Sinopse: as alumnas e alumnos do programa UNED Sénior do Centro Asociado UNED-A Coruña acoden a clases de diversos temas relacionados coa cultura musical nas súas sedes de Paderne, Momán e Guitirz. Nelas recuperan vellas cancións tradicionais, reciben leccións de solfexo e cultura musical de Galicia e memorizan gran cantidade de partituras. Grazas a estas clases, os estudantes amenizan coa súa música os distintos eventos que organizan, converténdoo nunha auténtica festa.
"5 anos de UNED Sénior"	Duración: 40:41 minutos. Autor: Marcos Nine Ano: 2013 Sinopse: A UNED Sénior do Centro Asociado UNED-A Coruña cumpre 5 anos de vida. Da man da súa directora, do seu coordinador, de profesores e alumnos faise balance do sucedido nestes cinco anos de historia que prometen ser moitos máis.
"Visita aos parentes do Sur"	Duración: 13:02 minutos. Autor: Marcos Nine. Ano: 2013 Sinopse: As alumnas e os alumnos do programa ?UNED Sénior? do Centro Asociado UNED-A Coruña realizan unha viaxe cultural a Portugal). Da man da narradora, Mercedes Cachaza, alumna da UNED Sénior, coñecemos que deparou esta viaxe no que os estudantes se penetraron na historia, a paisaxe e as tradicións do Porto, unha das cidades máis importantes de Portugal.
"A escola dos avós"	Duración: 14:23 minutos. Ano: 2013 Sinopse: documental protagonizado polos alumnos do programa UNED Sénior do Centro Asociado UNED-A Coruña e realizado polos alumnos da Fundación TIC de Lugo sobre as escolas unitarias.
"A aldea do poeta"	Duración: 25:07 minutos Autor: Marcos Nine.

Centro Universitario UNED-A Coruña

	Ano: 2014 Sinopse: a UNED Sénior rende homenaxe á figura de José María Díaz Castro, poeta e tradutor de Guitiriz galardoado co Día das Letras Galegas 2014.
Canal de Youtube da delegación de Rianxo	https://www.youtube.com/channel/UC951qgCTNeqVoEEwqE-xMDw
Informática na UNED Sénior	Ano: 2015 Sinopse: A informática é unha das materias no programa Senior da UNED. As alumnas e alumnos das aulas de informática impartidas pola profesora Marta Carballeira explican o nivel do que partían, o nivel ao que chegaron e as distintas utilidades que lle atoparon ás clases de informática.

Avaliación da calidade do programa UNED-Sénior da Coruña

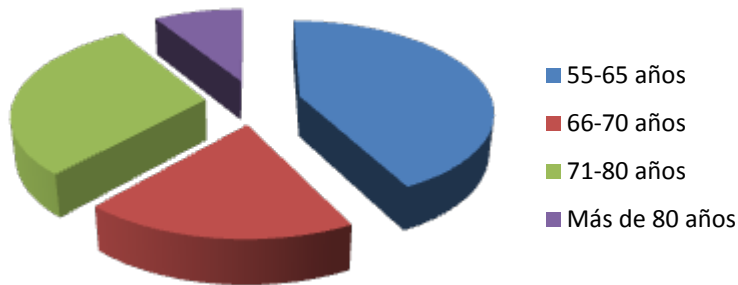
Como se sinalou, desde a Dirección da UNED-Sénior promoveuse a realización dunha avaliación da calidade do programa a nivel nacional, na que participou o Centro da Coruña. Nel cubríronse un total de 98 cuestionarios.

Os datos obtidos a través do cuestionario aos alumnos permitiron elaborar un perfil de alumno da UNED-Sénior da Coruña, do que se tratou nun epígrafe precedente. Comparando este perfil co obtido a nivel nacional, resultan algunhas especificidades do programa na Coruña:

- Na Coruña, o programa ten unha media de idade máis elevada que na UNED-Sénior considerada a nivel nacional, xa que o 38,43 % dos alumnos sitúase no tramo de idade de máis de 70 anos, en tanto que a nivel nacional este tramo de idade conta só cun 11 % dos alumnos.
- A distribución por sexos é máis equilibrada na UNED Sénior da Coruña (un 54,61 % son mulleres, e un 45,39 % son homes) que a nivel nacional, no que claramente predominan as mulleres (un 59 % dos estudantes).
- Como ocorre a nivel nacional, as principais motivacións dos alumnos para matricularse no programa son: ampliar coñecementos; manterse activos e ampliar a súa rede social.
- Tradicionalmente o nivel de estudos é considerablemente máis baixo na UNED Sénior da Coruña que a media nacional, primando os alumnos ten só estudos primarios, fronte a un 22,10 % da media nacional. Como ocorre a nivel nacional, a porcentaxe aumenta no caso das mulleres.

A continuación inclúense os gráficos descritivos do perfil do alumno da UNED-Sénior.

1. Edade dos alumnos da UNED-Sénior da Coruña.

2. Distribución por sexo dos alumnos da UNED-Sénior da Coruña.

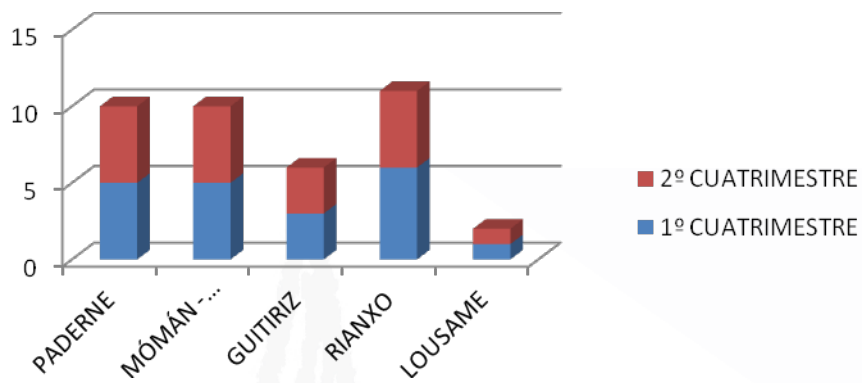
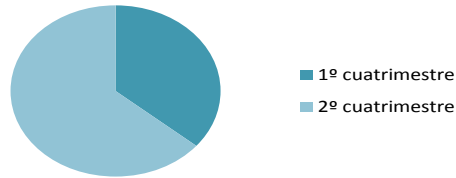

En xeral, apréciase un alto nivel de satisfacción dos alumnos coas materias cursadas, aínda que non sempre aprecian unha aplicación directa das materias na súa vida cotiá. En xeral, consideran que a metodoloxía utilizada é interesante, comprensible e adecuada.

A continuación detállanse algúns datos de interese, o número de materias por cuadrimestre, no cal podemos comprobar o incremento das mesmas no segundo cuadrimestre.

Centro Universitario UNED-A Coruña

Alumnos/as UNED Senior por cuatrimestre

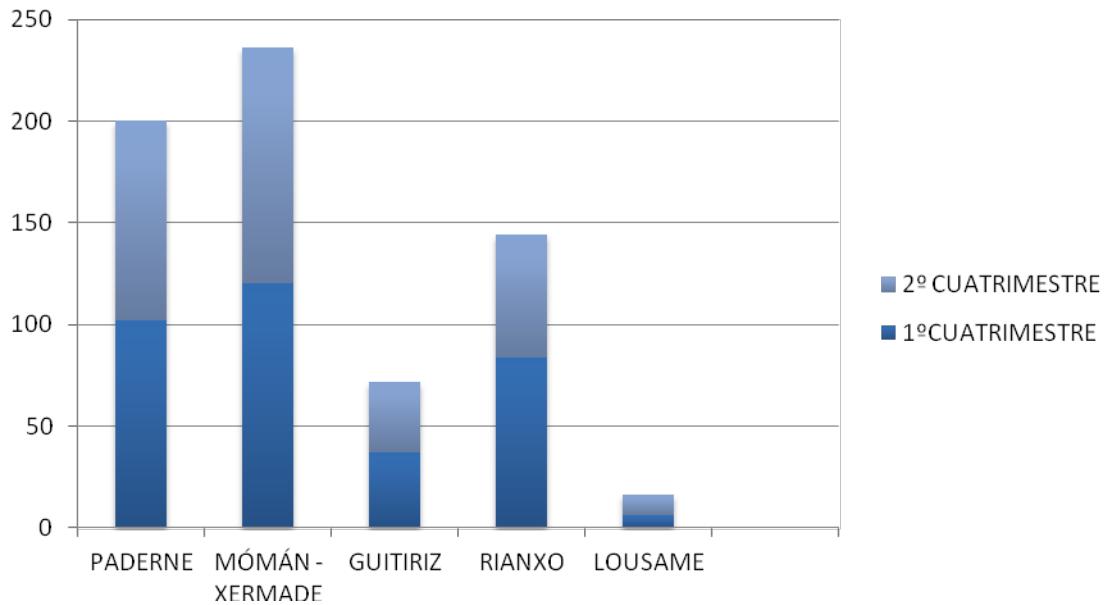

COMPARATIVA NÚMERO DAS ASIGNATURAS POR CUATRIMESTRE UNED SENIOR 15/16

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
 Tfno. 981 14 50 51
 Fax: 981 14 59 60
 info@a-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
 Tfno. 981 36 40 26
 Fax: 981 36 49 88
 info@ferrol.uned.es

Centro Universitario UNED-A Coruña

DISTRIBUCIÓN DEO ALUMNADO UNED SENIOR 2015/2016

Visibilidade do programa a través dos medios de comunicación

O programa UNED Sénior do Centro Asociado da Coruña protagonizou un total de 130 impactos de prensa.

Dentro destes impactos compútanse as colaboracións habituais que tanto o Coordinador do Programa, D. Luís Anxo Rodríguez Patiño, como os seus alumnos teñen en medios de comunicación: o Coordinador, Luís A. Rodríguez Patiño, cun espazo semanal no espazo "A vivir Coruña", da cadea Ser Coruña; e no diario en liña "Galicia Dixital".

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
 Tfno. 981 14 50 51
 Fax: 981 14 59 60
info@ja-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
 Tfno. 981 36 40 26
 Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es

Comparativa dos cursos 2014/2015 e 2015/16.

Unha comparativa do programa UNED Sénior no Centro Asociado da UNED da Coruña entre os cursos 2014-15 e 2015-16 arroxa un saldo eminentemente positivo, nos seguintes aspectos:

- Alumnado: conseguiuase aumentar o número de alumnos matriculados, que pasou de 228 no primeiro cuadrimestre e 228 no segundo durante o curso 2014-2015, a ser 349 alumnos no primeiro cuadrimestre e 319 no segundo no curso 2015-2016, polo que se conta con 212 alumnos máis (121 máis no primeiro cuadrimestre e 19 máis no segundo).
- Materias: a oferta de materias pasou de 18 no curso 2014-2015 a 37 no curso 2015-2016. Ademais, incrementouse o número de sedes e de grupos que imparten unha mesma materia, grazas á incorporación ao programa UNED Sénior do municipio de Lousame.
- Colaboración institucional: conseguiuase afianzar a colaboración con todos os Concellos do ámbito xeográfico de influencia do programa, incluíndo ao recentemente incorporado de Lousame.

Mantense, así mesmo, a colaboración coa Consellería de Traballo e Benestar da Xunta de Galicia, renovándose para o exercicio 2016 o convenio de colaboración que contribúe ao financiamento do programa UNED-Sénior e incrementando a súa achega.

- Impactos en prensa: a presenza do programa en medios de comunicación social arroxou un total de 130 impactos. A isto hai que engadir que tanto o coordinador do programa como dous estudantes do mesmo colaboran habitualmente en diversos medios.
- Implicación dos alumnos: talvez a variación máis reseñable é que continúa a crecente implicación dos alumnos do programa UNED Sénior coa súa contorna. Isto demóstrase en diversas iniciativas protagonizadas por eles:
  - Ademais do coro da UNED-Senior, constituído por parte dos alumnos das materias de ?Música?, e dos tres grupos de música tradicional constituídos ata a data (en Paderne, Guitiriz e Momán).
  - Os alumnos participaron na realización de diversos vídeos nos que narran, en primeira persoa, actividades e experiencias no programa (ver apartado "Material audiovisual" desta memoria).

A educación permanente, particularmente a dirixida ás persoas maiores, expón un triplo desafío: para os alumnos, descubrir novas posibilidades de aprendizaxe e establecer novos vínculos; para a institución, crear un espazo para un sector da comunidade que non aspira prioritariamente a obter un título; e para os docentes, ser capaces de ensinar a unha poboación con diversidade de coñecementos previos e, ao mesmo tempo, aprender dos seus educandos. A UNED, aínda que máis tardiamente que outras Universidades, sumouse a este reto, e tenta poñer o seu granito de area para afrontalo con éxito.

O noso maior orgullo, son os nosos alumnos: eses que todos os anos recollen orgullosos os seus diplomas. O seu tesón, as súas ganas de aprender, obríganos a seguir traballando, máis e mellor.

Centro Universitario UNED-A Coruña

Alumnos da UNED Sênior do Centro Asociado ante o Concello da cidade.

C/ Educación, 3
15011-A CORUÑA
Tfno. 981 14 50 51
Fax: 981 14 59 60
info@a-coruna.uned.es

C/ María, 52-54
15402-FERROL
Tfno. 981 36 40 26
Fax: 981 36 49 88
info@ferrol.uned.es